

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
АЗАМАТТЫҒЫ**

- Сұрақтар:
- 1. Қазақстан Республикасы азаматтығының түсінігі
- 2. Қазақстан Республикасы азаматтығын алу тәртібі.
- 3. Азаматтықты тоқтату негіздері
- 4. Ата-анасы азаматтығын өзгерткен және асырап алған жағдайдағы баланың азаматтығы
- 5. Қазақстан Республикасы Президентінің және мемлекеттік
- органдарының азаматтық мәселелер жөніндегі өкілеттігі

□

- ▣ Қазақстан Республикасында әрбір адамның азаматтық алуға құқығы бар.
- ▣ Қазақстан Республикасының азаматтығы **Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы 1991 ж. 20 желтоқсандағы заңға сәйкес алынады және тоқтатылады.**
- ▣ Қазақстан Республикасының азаматын ешқандай жағдайда азаматтығынан, өзінің азаматтығын өзгерту құқығынан айыруға, сондай-ақ оны Қазақстаннан тыс жерлерге аластауға **болмайды.**

- ▣ Қазақстан Республикасы өзінің мемлекеттік органдары мен лауазымды адамдары арқылы Республика азаматтары алдында жауапты, ал Қазақстан Республикасының азаматы Қазақстан Республикасы алдында жауапты.

- **Қазақстан Республикасының азаматтары:**
- Ол Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдарын сақтауға;
- Қазақстан Республикасының мүдделерін, оның территориялық тұтастығын қорғауға;
- мемлекеттік тіл мен оның территориясында тұратын барлық ұлттардың тілдеріне, әдет-ғұрпына, дәстүрлеріне құрметпен қарауға;
- Қазақстан Республикасының күш-құдіретін, егемендігін және тәуелсіздігін нығайтуға жәрдемдесуге **міндетті**.

Мына адамдар Қазақстан
Республикасының азаматтары болып
табылады:

- **Азаматтық заң** күшіне енгізілген күнге дейін Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын;
- Қазақстан Республикасының аумағында туған және шет мемлекеттің азаматтығында тұрмайтын;
- Қазақстан Республикасының азаматтығын алған адамдар.

- ▣ Қазақстан Республикасы жаппай қуғын-сүргін, адамгершілікке жат өзге де саяси шаралар салдарынан Республика территориясынан кетуге мәжбүр болған адамдар мен олардың ұрпақтарының өз территориясына қайтып оралуы үшін, сондай-ақ басқа мемлекеттер территориясында тұратын **қазақтар үшін жағдай жасайды.**

- ▣ Қазақстан Республикасы азаматының республикадан тыс жерлерде тұруы Қазақстан Республикасының азаматтығын **тоқтатуға әкеп соқтырмайды.**
- ▣ Қазақстан Республикасы азаматының немесе азаматшасының республика азаматы емес адаммен некеге тұруы, сондай-ақ мұндай некені бұзуы азаматтықтың **өзгеруіне әкеп соқтырмайды.**

- **2 Сұрақ. Қазақстан Республикасы азаматтығын алу тәртібі.**
- Қазақстан Республикасының азаматтығы:
- 1) тууы бойынша;
- 2) Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау нәтижесінде;
- 3) Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарында көзделген негіздер мен тәртіп бойынша.

- ▣ Бала туған кезде ата-анасының екеуі де Қазақстан Республикасының азаматы болса, ол туған жеріне қарамастан Қазақстан Республикасының **азаматы болып табылады**
- ▣ Бала туған кезде ата-анасының екеуі де шет мемлекеттің азаматы болса, ол туған жеріне қарамастан Қазақстан Республикасының **азаматы болып табылмайды.**

Ата-анасының азаматтығы әртүрлі болып, бала туған кезде олардың біреуі Қазақстан Республикасының азаматы болған жағдайда бала:

- 1) Қазақстан Республикасының территориясында туса;
- 2) Қазақстан Республикасынан тыс жерде туса, бірақ, ата-анасының немесе олардың біреуінің бұл кезде Қазақстан Республикасы территориясында тұрақты тұрғылықты жері болса, ол **Қазақстан Республикасының азаматы болып табылады.**

- Ата-анасының азаматтығы әртүрлі болып, бала туған кезде олардың біреуі Қазақстан Республикасының азаматы болған жағдайда, егер осы кезде ата-анасының екеуінің де Қазақстан Республикасынан тыс жерде тұрақты тұрғылықты жері болса, Қазақстан Республикасынан тыс жерде туған баланың азаматтығы ата-анасының жазбаша түрде **білдірген келісімі бойынша анықталады.**

- Бала туған кезде ата-анасының біреуі Қазақстан Республикасы азаматтығында болып, ал екіншісі азаматтығы жоқ адам болса, не оның азаматтығы белгісіз болса, бала қай жерде туғанына қарамастан **Қазақстан Республикасының азаматы болып табылады.**
- Ата-анасының екеуі де белгісіз Қазақстан Республикасы территориясындағы бала Қазақстан **Республикасының азаматы болып табылады.**
- Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын жері бар, азаматтығы жоқ адамдардың Қазақстан Республикасының аумағында туған баласы Қазақстан **Республикасының азаматы болып табылады.**

Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау туралы өтініштер бойынша шешімді Қазақстан Республикасының Президенті қабылдайды.

- **Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау шарттары:**
- 1) Қазақстан Республикасының аумағында заңды негізде кемінде бес жыл тұрақты тұратын не Қазақстан Республикасының азаматтарымен кемінде үш жыл некеде тұратын адамдар қабылданатын болады.
-

- 2) Қазақстан Республикасы азаматтарының ішінде жақын туыстарының бірі - баласы, жұбайы (зайыбы) және ата-анасының біреуі, апа-қарындасы, аға-інісі, атасы немесе әжесі бар, Қазақстан Республикасына тұрақты тұру мақсатымен келген, бұрынғы одақтас республикалардың азаматтары, Қазақстан Республикасында тұру мерзіміне қарамастан, қабылданатын болады.

Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдаудан және Қазақстан Республикасының азаматтығын қалпына келтіруден бас тарту негіздері:

- ▣ 1) адамзатқа қарсы халықаралық құқықта көзделген қылмыс жасаса, Қазақстан Республикасының егемендігі мен тәуелсіздігіне әдейі қарсы шықса;
- ▣ 2) Қазақстан Республикасы аумағының бірлігі мен тұтастығын бұзуға шақырса;
- ▣ 3) ұлттық қауіпсіздікке, халықтың денсаулығына нұқсан келтіретін құқыққа қарсы әрекетті жүзеге асырса;

- 4) ұлттаралық және діни араздықты қоздыратын болса, Қазақстан Республикасы мемлекеттік тілінің қолданылуына қарсы әрекет жасаса;
- 5) террористік және экстремистік ұйымдарға кірген немесе террористік әрекеті үшін сотталған болса;
- 6) халықаралық іздеуде болса, соттың күшіне енген үкімі бойынша жазасын өтеп жүрсе не сот оның әрекетін ерекше қауіпті баукеспелік деп таныса;
- 7) басқа мемлекеттің азаматы болса;
- 8) Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау туралы өтініш білдірген кезде өзі туралы жалған мәліметтер хабарласа немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерзімдерде қажетті құжаттарды дәлелсіз себептермен тапсырмаса;

**НАЗАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ**